

Møteprotokoll

Utvalg: Dovrefjell nasjonalparkstyret

Møtested: Telefonmøte

Dato: 02.07.2015

Tidspunkt: 09:00 – 09:35

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Ola Røtvei	Leder	
Ståle Refstie	Nestleder	
Møyfrid Brendryen	Medlem	
Toril Melheim Strand	Medlem	
Rolf Jonas Hurlen	Medlem	
Merete Myhre Moen	Medlem	
Gunn Randi Fjæstad	Medlem	
Bengt Fasteraune	Medlem	
Arne Braut	Medlem	

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Navn	Funksjon	Representerer
Steinar Tronhus	Medlem	
Aud Hove	Medlem	
Magnhild Vik	Medlem	

Følgende varamedlemmer møtte:

Navn	Møtte for	Representerer
Hanne Alstrup Velure	Steinar Tronhus	

Merknader

Fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Lars Børve	nasjonalparkforvalter
Carl S. Bjurstedt	nasjonalparkforvalter

Godkjenning av protokoll

Protokollen bekreftet godkjent ved gjennomsyn hos de tre valgte medlemmer i sak 53, se arkivsak 14/8634 og følgende dokumenter: Utsendt protokollutkast (dok. nr. 114), med godkjenninger fra

- Ola Røtvei (dok. i 14/8634 nr. 123),
- Gunn Randi Fjæstad (dok. i 14/8634 nr. 126) og
- Hanne Alstrup Velure (dok. i 14/8634 nr. 127).

-

Saksliste

Utvalgssaksnr	Innhold	Arkivsaksnr
ST 53/2015	Godkjenning av møteinnkalling og dagsorden, valg av tre medlemmer til å godkjenne protokollen	
ST 54/2015	Sak - Sandgrovbotn-Mardalsbotn biotopvernområde - Dispensasjon - Ny strømforsyning fra Mardal pumpestasjon til Mardal tverrslag	2015/4051
ST 55/2015	Sak - Fokstugu LVO - Dispensasjon - Oppsetting av kjøreløp på E6 ved Fokstugu - FoU prosjekt - Statens Vegvesen	2015/3152
ST 56/2015	Ny søknad fra Geir Lae Solberg, Drammen, om tilbygg til hytte i Fokstugu landskapsvernområde	2013/4506

ST 53/2015 Godkjenning av møteinnkalling og dagsorden, valg av tre medlemmer til å godkjenne protokollen

Forvalters innstilling

Nasjonalparkstyret godkjenner innkalling og dagsorden. Til å godkjenne protokollen velges:

- Ola Røtvei
- ..
- ..

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyret - 02.07.2015

Behandling i møtet

Ingen merknader til innkalling og dagsorden.

Som øvrige to medlemmer til å godkjenne protokollen ble foreslått:

- Gunn Randi Fjæstad
- Hanne Alstrup Velure

Vedtak

Nasjonalparkstyret godkjenner innkalling og dagsorden. Til å godkjenne protokollen velges:

- Ola Røtvei
- Gunn Randi Fjæstad
- Hanne Alstrup Velure
- enstemmig.

Arkivsaksnr: 2015/4051-2

Saksbehandler: Carl S. Bjurstedt

Dato: 24.06.2015

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	54/2015	02.07.2015

Sak - Sandgrovbotn-Mardalsbotn biotopvernområde - Dispensasjon - Ny strømforsyning fra Mardal pumpestasjon til Mardal tverrslag

Vedlegg:

- 1 Søknad - Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark - Ny strømforsyning Mardal pumpestasjon og adkomsttunell Mardal - Statkraft AS
- 2 Kart 1
- 3 Kart 2
- 4 Søknad - Sandgrovbotn-Mardalsbotn biotopvernområde - Ny strømforsyning Mardal pumpestasjon - søknadsplikt

Andre dokumenter i saken

5. Naturmangfoldloven – NML (kap. II om bærekraft og V områdevern) - <http://bit.ly/NML>
6. Forskrift for Sandgrovbotn-Mardalsbotn BVO - <http://bit.ly/Forskr-Sandgrov>
7. Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell - <http://bit.ly/FVP-DFj>
8. Rundskriv om forvaltning av verneområder - <http://bit.ly/vernerundskriv>

Forvalters innstilling

1. Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Statkraft AS dispensasjon til å legge ny jordkabel mellom Mardal pumpestasjon og Mardal tverrslag, som omsøkt.
2. Kabelgrøften skal istandsettes på en estetisk og biologisk tilfredsstillende måte. I den grad det er vegetasjonsmasser i traseen, skal disse legges til side og brukes til sluttoverdekking.

3. Dispensasjonen omfatter også nødvendig motorisert ferdsel i terrenet for å gjennomføre tiltaket. Eventuelle kjøreskader skal utbedres ved avslutning av arbeidene.
4. Vedtaket er gjort etter naturmangfoldloven § 48 jf. § 77.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyret - 02.07.2015

Behandling i møtet

Ingen merknader.

Vedtak

Som innstillingen
- enstemmig.

Saksopplysninger

På grunn av jordfeil på eksisterende kabel og behov for økt kapasitet ønsker Statkraft å legge ny kraftkabel fra Mardal pumpestasjon til tverrslag Mardal, se kart 1. Denne traseen er ny. Lengde ca. 420 m, 300 m i veien og siste 120 m i tippen med tunellmasse. Ut fra flyfoto ser tippen ut til kun i beskjedne grad å være vegetert.

Vider skal eksisterende strømkabel i jord fra luftstrek og fram til pumpestasjonen (kart 2) byttes. Sekretariatet har svart at dette kan gjøres uten videre i medhold av § 3.1.2 i forskriften, forutsatt at det tas hensyn til å gjøre inngrepet penest mulig, se vedlegg 4.

Tiltakene planlegges utført innen utgangen av uke 35.

Hjemmelsgrunnlag

Forskrift – verneformål.

Forskriften tillater ikke «grave-, sprengnings- eller borearbeider», men tillater samtidig **reparasjon og vedlikehold** av kraftanlegg og –ledninger jf. § 3.1.2.d), e) og f). Å legge en ny ledning i ny gravd grøft faller utenfor disse unntakene for det generelle inngrepsforbudet, og må da behandles etter naturmangfoldloven § 48.

Nødvendig motorisert ferdsel for å gjennomføre inngrepene krever også særskilt tillatelse, jf. forskriftens generelle forbud og § 3.3.2.b) som åpner for dette i samband med kraftverkernes vedlikeholdsarbeider, men ikke ved nyanlegg.

Formålet med vern av Sandgrovbotn-Mardalsbotn LVO er «er å sikre viktige trekkområder og binde sammen beite- og kalvingsområdene for villreinen i Snøhattastammen.»

Søknader om permanente inngrep skal ut fra delegeringsvedtak i utgangspunktet vurderes av nasjonalparkstyret.

Forvaltningsplan

Denne sier at det ved opprustning og nyanlegg skal stilles strenge krav til ivaretagelse av verneformålet, også om det medfører merutgifter for tiltakshaver. Arbeid som medfører nye terrenginngrep er søknadspliktige (kapittel 6.9.1 – retningslinjer).

Naturmangfoldloven

§ 48 jf. § 77 åpner for dispensasjon til tiltak som ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig. Begge vilkår må være oppfylt

Det følger imidlertid ikke av dette at dispensasjon skal gis om vilkårene er oppfylt.

Skjønn og instruks fra overordnet myndighet spiller inn. Dispensasjonsbestemmelsen i § 48 kan ikke brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket. Bestemmelsen er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Jf. dok 8, kap. 7.2.

§ 48 kan også anvendes der hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Jf. dok 8, kap. 7.5.

Alle dispensasjoner må vurderes etter de miljørettslige prinsippene i §§ 8-12 jf. § 7. I utgangspunktet er slik vurdering kun nødvendig om en ønsker å gi dispensasjon.

Vurdering

Omsøkte tiltak vil neppe ha noen effekt på verneformålet (villrein) og vil kunne tillates etter første forutsetning i NML § 48 1. avsnitt, selv om det også, i og med Gryttenanleggene er viktige i nasjonal kraftforsyning, ville kunne vært vurdert etter siste forutsetning (vesentlig samfunnsinteresse). Terrenget der ledningen skal graves ned er helt (vei) eller nesten (tunelltipp) kunstig, og tiltaket vil ikke være synlige når det er ferdigstilt.. Det er mye ferdsel i området når tiltaket skal gjennomføres, og arbeidene kan ikke forventes å ha noen ytterligere negativ effekt på verneformålet (ved forstyrrelse av villrein).

I og med inngrepsområdets karakter, er ikke en nærmere vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12 relevant, det er åpenbart at biologisk mangfold utover verneformålet ikke vil bli skadelidende.

Jeg mener derfor tiltaket må kunne tillates som omsøkt, forutsatt best mulig istandsetting av terrenget ved avslutning.

**DOVREFJELL
NASJONALPARKSTYRE**

Særutskrift

Arkivsaksnr: 2015/3152-4
Saksbehandler: Carl S. Bjurstedt
Dato: 30.06.2015

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	55/2015	02.07.2015

Sak - Fokstugu LVO - Dispensasjon - Oppsetting av kjørellys på E6 ved Fokstugu - FoU prosjekt - Statens Vegvesen

Vedlegg:

- 1 Søknad - Fokstugu LVO - Oppsetting av kjørellys på E6 ved Fokstugu - Fou prosjekt - Statens Vegvesen
- 2 Tilleggsopplysninger - Fokstugu LVO - Oppsetting av kjørellys på E6 ved Fokstugu - FoU prosjekt - Statens Vegvesen
- 3 Fokstugu /belysning av E6 m.m. - kopi av epost fra eier av Fokstugu Laurits Fokstugu til Statens vegvesen

Andre dokumenter i saken

9. Naturmangfoldloven – NML (kap. II om bærekraft og V områdevern) - <http://bit.ly/NML>
10. Forskrift for Fokstugu LVO - http://bit.ly/forskr-Fokstugu_LVO
11. Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell - <http://bit.ly/FVP-DFj>
12. Rundskriv om forvaltning av verneområder - <http://bit.ly/vernerundskriv>
13. Horisont Snøhetta, hovedrapporten - <http://bit.ly/HorisontSnøhetta>

Forvalters innstilling

1. Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Statens vegvesen dispensasjon til å etablere behovsstyrt veibelysning langs en inntil 500 m lang parsell av E6 i Fokstugu landskapsvernområde.
2. Det forutsettes at utførelse og behovsstyring av lys er som beskrevet i søknad. Dvs. mastehøyde inntil 6 m med små armaturer, og lyset påslått kun i snødrev og mørke.

3. Om det må gjøres inngrep i naturlig vegetasjon utenfor veigrøften, skal topplaget legges til side og plasseres tilbake. Kjøring i terreng utenfor veigrøften må kun skje om helt nødvendig, og eventuelle kjøreskader repareres omgående. Tiltakshaver kan ikke bruke terrenget utafor grøfta søm arbeidsområde av hensyn til trafikkavvikling på E6.
4. Vedtaket er gjort etter naturmangfoldloven § 48.
5. Nasjonalparkstyret beklager at søker ikke har drøftet alternative løsninger og viser til at flere av disse, jf. epost fra Laurits Fokstugu og telefonsamtaler med sekretariatet, vil kunne gjennomføres uten søknad hit.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 02.07.2015

Behandling i møtet

Ingen merknader.

Vedtak

Som innstillingen
- enstemmig.

Saksopplysninger

Statens vegvesen ønsker å sette opp veibelysning langs E6 forbi Fokstugu gård i en lengde av ca. 4-500 m. Området ligger i sin helhet i Fokstugu landskapsvernområde. Planen er master med en høyde på inntil 6 meter og avstand på 32 meter, 1- 1,5 m utenfor kvitstripa på sørøstsiden av veien. Mastene er ca. 12 cm i diameter i bunnen og avsmalnende. Armaturen i toppen er 25X20 cm (L X B). Hvert punkt er på 50 W og vil gi gult lys, som gir best kontrast. Belysningen vil være behovsstyrt, dvs. kun brukes i uvær om vinteren. Vegvesenet samarbeider med SINTEF om FOU-prosjektet «Vind og friksjon på E6 Dovrefjell» som skal avsluttes etter sesongen. De ønsker derfor å få opp mastene i sommer / høst. Slik søknaden er formulert, ser det imidlertid ut til å være snakk om en permanent installasjon. FOU-biten går på å finne egnede styringsparametere for lyset ut fra sanntids registreringer fra automatiske værstasjoner langs veien. Se vedlegg 1 og 2 for mer detaljer.

Rød strek viser ca. strekning for belysning. Rød skravur er Fokstumyra NR, resten er LVO.

Grunnen til at tiltaket ønskes gjennomført er at strekningen er svært utsatt for snødrev vinters tid og av den grunn er et kritisk punkt på E6 over Dovrefjell når det gjelder sikkerhet og det å holde veien åpen. Problemene er først og fremst knyttet til at snødrevet gir redusert sikt og glatt veibane som kommer brått på de kjørende, mer enn framkommelighet. Flere detaljer i vedlegg 1 (som beskriver resultat fra lignende prosjekt på Fillefjell).

I følge søknaden vil belysning vesentlig bedre siktforholdene og muligheten for å se hvor kjørebanelen er i dårlig vær. I tillegg kommer altså FOU-biten av prosjektet (automatisk styring) som gjør det viktig å få avklart søknaden nå.

Oppsitteren på Fokstugu er skeptisk til tiltaket og har ønsket om og forslag til alternativ utførelse (lav belysning montert i eksisterende autovern) og andre trafikksikkerhetstiltak på strekningen, se vedlegg 3.

Saksbehandler har per telefon drøftet lav belysning i autovernet og andre tiltak som montering av ledelys i veibanen tilsvarende landingslys på flyplass, veivesenet mener dette ikke vil gi ønsket effekt.

Hjemmelsgrunnlag

Forskrift – verneformål.

Forskrift for Fokstugu LVO § 3.1.2.b) sier at eksisterende veier kan vedlikeholdes med dagens standard. Tiltak langs E6 (eller Dovrebanelen) er ikke nevnt spesielt i forskriften

Formålet med vern av Fokstugu LVO er å ta vare på et særpreg og vakkert natur- og kulturlandskap, seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner, geologiske forekomster og landskapsformer.

Ut fra foredraget til vernevedtaket er det også et formål med Fokstugu LVO å binde

sammen verneområdene i Rondane og Dovrefjell, med tanke på eventuell tilbakeføring av reinens gamle trekkveier, dette er imidlertid ikke nedfelt i forskriften.

Forvaltningsplan

Forvaltningsplanen drøfter ikke spesielt forholdet at E6 (eller Dovrebanen) går gjennom området. Generelt sies i **kapittel 6.9 Tyngre inngrep** at det skal stilles strenge krav til ivaretagelse av verneformålet ved opprusting og nyanlegg. Dette må behandles etter unntaksbestemmelsen (nå naturmangfoldloven § 48). Tiltakshaver kan ikke kreve rimeligste løsning om dyrere løsning ivaretar verneverdiene bedre.

Naturmangfoldloven

§ 48 1. avsnitt jf. § 77 åpner for dispensasjon til tiltak som ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig. Begge vilkår må være oppfylt.

Det følger imidlertid ikke av dette at dispensasjon skal gis om vilkårene er oppfylt. Skjønn og instruks fra overordnet myndighet spiller inn. Dispensasjonsbestemmelsen i § 48 kan ikke brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket. Bestemmelsen er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Jf. dok 8, kap. 7.1.

Videre åpner § 48 for tiltak der «*sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig*». Ved avveining mellom verneinteresser og andre vesentlige samfunnsinteresser skal man legge vekt på verneområdets betydning sett i sammenheng med andre verneområder, og om arealkompensasjon er mulig.

Alle dispensasjoner må vurderes etter de miljørettslige prinsippene i §§ 8-12 jf. § 7. I utgangspunktet er slik vurdering kun nødvendig om en ønsker å gi dispensasjon.

Vurdering

Tiltaket er av en karakter som gjør at det vil kunne tillates etter andre (trafikksikkerhet) og tredje (E6 må sies å være en vesentlig samfunnsinteresse) vurderingskriterium i NML § 48 første avsnitt.

Det er en svakhet ved søknaden at ikke alternative løsninger er vurdert. Det skal bemerkes at det ikke vil kreve søknad å montere lav belysning i eksisterende autoverner eller ledelys i veibanen, om veivesenet likevel skulle endre mening her. Vår kompetanse til å vurdere andre alternativer enn veivesenets forslag er imidlertid begrenset.

Også ved tiltak som gjennomføres av sikkerhetshensyn og / eller hensyn til vesentlige samfunnsinteresser skal virkning på verneverdiene vurderes. Her er det først og fremst mastene og belysningen nær tunet på Fokstugu gård som vil være negativt i forhold til kulturlandskapet. Mastene har imidlertid moderat høyde og er tynne. Alternativ fargesetting er mulig, men vil ha forskjellig effekt avhengig av årstid og jeg har vanskelig for å si at andre farger (grønn, brun) vil være bedre galvanisert grå. I og med behovsstyring av lyset vil det også kun være kortere perioder med lysforurensing, om anlegget driftes som beskrevet.

I forhold til andre inngrep i området som E6 og jernbanen med kjøreledning vurderer jeg landskapseffekten i kulturlandskapet som moderat.

Mastene vil utgjøre en barriere for kryssende villrein om man i framtiden vil prøve å restaurere gamle trekkveier. Imidlertid vil E6, gården og stasjonen med den aktivitet som følger av disse uansett være en barriere. Dette er derfor neppe det mest aktuelle stedet å etablere kryssing.

Om samfunnet legger inn ressurser for å reetablere trekkveiene vil dette være i form av miljøtunell for vei og jernbane. Kostnadene ved dette vil være så store at man uansett vil måtte ta de i forhold små ekstrakostnadene ved å fjerne øvrige installasjoner på aktuell strekning som master, strømledninger, hus, hytter og gjerder mm. for å oppnå et ønsket resultat.

I forhold til naturmangfoldloven § 8-12 er det kun villreinhensynet som er vurdert over som jeg anser som relevant. Som sagt må en se for seg at installasjoner som hindrer trekk vil måtte fjernes ved eventuell reetablering av trekkveier i framtida.

Ut fra overstående finner jeg derfor å tilrå at styret gir dispensasjon, selv om jeg hadde ønsket en utredning av alternative løsninger i søknaden. En må forutsette at arealer utafor veigrøfta forblir uberørt, også om dette skulle medføre behov for regulering av trafikken forbi arbeidsstedet.

Laurits Fokstugu foreslår flere tiltak som ikke er direkte knyttet til denne saken, disse faller utenfor vårt kompetanseområde. Ny avkjøringslomme (veiutvidelse) vil imidlertid kreve søknad.

**DOVREFJELL
NASJONALPARKSTYRE**

Særutskrift

Arkivsaksnr: 2013/4506-58

Saksbehandler: Lars Børve

Dato: 30.06.2015

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	56/2015	02.07.2015

Ny søknad fra Geir Lae Solberg, Drammen, om tilbygg til hytte i Fokstugu landskapsvernområde

Forslag til vedtak – innstilling

Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 02.07.2015

Behandling i møtet

Styret ønsket å gi tillatelse til utvidelse som omsøkt og ba Fasteraune, Røtvei og sekretariatet utarbeide følgende fellesforslag som ble sendt på endelig godkjenning per epost:

Dovrefjell nasjonalparkstyre viser til søknad fra Geir Lae Solberg i e-post 7.6. og 20.6.2015, og gir Geir Lae Solberg tillatelse etter forskrift for Fokstugu landskapsvernområde § 3 1.3.d) for et tilbygg / sammenbygg av eksisterende bygninger på tomte innenfor en ramme av inntil 120 kvadratmeter (BRA) totalt. Dovrefjell nasjonalparkstyre er kjent med retningslinjene i brev av 2.3. 2015 fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet og retningslinjene i brev av 15.6.2015 fra Klima- og miljødirektoratet til Miljødirektoratet og fylkesmennene. Nasjonalparkstyret legger som del av helhetsvurderingen vekt på at i regional plan for Rondane er dette området vist som utviklingssone med egne retningslinjer som blant annet sier at det ikke kan bygges nye hytter, men at eksisterende hytter kan utvides til inntil 120 kvadratmeter (BRA). Regional plan ble vedtatt i fylkestinget 27.09.2011, og så endret av MD og endelig godkjent av departementet 19.09.2013 etter en omfattende politisk prosess. Styret mener dette må innebære at

retningslinjene for utviklingssonen i regional plan skal gjelde i den aktuelle delen av Fokstugu landskapsvernområde.

Utviklingssonen er et geografisk begrenset område, og en sammenbygging og utvidelse av eksisterende hytte og uthus på en hyttetomt i fjellbjørkeskogen vil ikke føre til negative konsekvenser for verneformålet som er knyttet til kultur- og seterlandskapet og geologiske forekomster og landskapsformer.

Tiltaket er så beskjedent at en nærmere vurdering etter naturmangfoldlovens §§ 8-12 ikke er relevant. Dog påpekes at i og med det ikke kan bygges nye hytter, vil tiltaket ikke ha presedens jf. § 10, utover de hytter som omfattes av utviklingssonen og samtidig ligger i dette LVO. Dette er en forutsatt og ønsket effekt av regional plan.

Vedtak

Som fellesforslaget
- enstemmig.

Vedtaket ble dermed slik:

Dovrefjell nasjonalparkstyre viser til søknad fra Geir Lae Solberg i e-post 7.6. og 20.6.2015, og gir Geir Lae Solberg tillatelse etter forskrift for Fokstugu landskapsvernområde § 3 1.3.d) for et tilbygg / sammenbygg av eksisterende bygninger på tomta innenfor en ramme av inntil 120 kvadratmeter (BRA) totalt. Dovrefjell nasjonalparkstyre er kjent med retningslinjene i brev av 2.3. 2015 fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet og retningslinjene i brev av 15.6.2015 fra Klima- og miljødirektoratet til Miljødirektoratet og fylkesmennene. Nasjonalparkstyret legger som del av helhetsvurderingen vekt på at i regional plan for Rondane er dette området vist som utviklingssone med egne retningslinjer som blant annet sier at det ikke kan bygges nye hytter, men at eksisterende hytter kan utvides til inntil 120 kvadratmeter (BRA). Regional plan ble vedtatt i fylkestinget 27.09.2011, og så endret av MD og endelig godkjent av departementet 19.09.2013 etter en omfattende politisk prosess. Styret mener dette må innebære at retningslinjene for utviklingssonen i regional plan skal gjelde i den aktuelle delen av Fokstugu landskapsvernområde.

Utviklingssonen er et geografisk begrenset område, og en sammenbygging og utvidelse av eksisterende hytte og uthus på en hyttetomt i fjellbjørkeskogen vil ikke føre til negative konsekvenser for verneformålet som er knyttet til kultur- og seterlandskapet og geologiske forekomster og landskapsformer.

Tiltaket er så beskjedent at en nærmere vurdering etter naturmangfoldlovens §§ 8-12 ikke er relevant. Dog påpekes at i og med det ikke kan bygges nye hytter, vil tiltaket ikke ha presedens jf. § 10, utover de hytter som omfattes av utviklingssonen og samtidig ligger i dette LVO. Dette er en forutsatt og ønsket effekt av regional plan.

Dokumenter

- 22.05.2008: Dovre kommune – diskusjonsnotat fritidseiendommer.
- 09.10.2008: Søknad fra Geir Lae Solberg til Dovre kommune om dispensasjon til å utvide hytta «Heimshella» i Dovre kommune.
- 23.03.2009: Brev fra Geir Lae Solberg til Dovre kommune ang. saksframlegg av 09.03.2009 vedr. dispensasjonssøknad for hytta «Heimshella».
- 24.03.2009: Møtebok for Plan-, nærings- og utviklingsstyret i Dovre kommune, sak nr. 12/09: Søknad om dispensasjon fra Geir Lae Solberg.
- 02.04.2009: Brev fra Dovre kommune til Geir Lae Solberg – svar ang. byggesøknad.
- 20.05.2009: Brev fra Geir Lae Solberg til Dovre kommune – klage på behandling av søknad om dispensasjon til å utvide hytta «Heimshella».
- 16.06.2009: Møtebok for Plan-, nærings- og utviklingsstyret i Dovre kommune, sak nr. 33/09: Klage fra Geir Lae Solberg.
- 23.06.2009: Brev fra Dovre kommune til Fylkesmannen i Oppland – oversending av vedtak i sak nr. 33/09 i Plan- nærings- og utviklingsstyret 16.06.09.
- 18.09.2009: Brev fra Geir Lae Solberg til Fylkesmannen i Oppland vedr. klage på avslag på søknad om dispensasjon til tilbygg på hytte.
- 02.10.2009: Brev fra Direktoratet for naturforvaltning til Geir Lae Solberg vedr. klage på avslag om tilbygg og innlegging av vann/avløpsløsning på hytte i Fokstugu landskapsvernområde.
- 08.10.2009: Brev fra Geir Lae Solberg til Direktoratet for naturforvaltning og Fylkesmannen i Oppland vedr. klage på avslag om tilbygg på hytte.
- 23.10.2009: Brev fra Direktoratet for naturforvaltning til Geir Lae Solberg – opprettholdelse av klagevedtak.
- 06.11.2009: E-post fra Geir Lae Solberg til Dovre kommune vedr. tilbygg til hytta «Heimshella».
- 10.11.2009: Brev fra Dovre kommune til Geir Lae Solberg vedr. tilbygg til hytta «Heimshella».
- 12.11.2009: E-post fra Geir Lae Solberg til Dovre kommune vedr. tilbygg til hytta «Heimshella».
- 18.11.2009: Brev fra Dovre kommune til Geir Lae Solberg vedr. tilbygg til hytta «Heimshella».
- 25.11.2009: E-post fra Geir Lae Solberg til Dovre kommune vedr. tilbygg til hytta «Heimshella».
- 11.12.2009: Brev fra Dovre kommune til Geir Lae Solberg vedr. tilbygg til hytta «Heimshella».

- 18.12.2009: Brev fra Geir Lae Solberg til Fylkesmannen i Oppland vedr. søknad om dispensasjon om tilbygg til hytta «Heimshella» i Dovre kommune.
- 05.02.2010: Brev fra Fylkesmannen i Oppland til Dovre kommune vedr. klage fra Geir Lae Solberg over avslag på søknad om tilbygg og innlegging av vann/avløp.
- 24.03.2010: Brev fra Fylkesmannen i Oppland til Geir Lae Solberg vedr. begjæring om omgjøring av vedtak av 05.02.2010.
- 07.04.2010: E-post fra Geir Lae Solberg til Fylkesmannen i Oppland vedr. begjæring om omgjøring av vedtak av 05.02.2010.
- 21.05.2010: Brev fra Miljøverndepartementet til Fylkesmannen i Oppland vedr. forespørsel om etablering av søknadspliktig vann- og avløpsanlegg og forholdet til arealplaner etter PBL.
- 02.06.2010: Brev fra Fylkesmannen i Oppland til Geir Lae Solberg vedr. begjæring om omgjøring av vedtak av 05.02.2010.
- 13.07.2010: Brev fra Fylkesmannen i Oppland til Geir Lae Solberg vedr. klage på avslag på søknad om utvidelse av hytte og anmodning om fornyet behandling.
- 30.07.2010: Brev fra Dovre kommune til Geir Lae Solberg vedr. utslippstillatelse til tett tank og innlegging av vann.
- 18.08.2010: Brev fra Geir Lae Solberg til Fylkesmannen i Oppland vedr. klage på avslag på søknad om utvidelse av hytte.
- 15.10.2010: Brev fra Fylkesmannen i Oppland til Geir Lae Solberg vedr. avslag på søknad om utvidelse av hytte og anmodning om omgjøring av vedtak.
- 21.11.2010: Brev fra Sivilombudsmannen til Fylkesmannen i Oppland – innhenting av dokumenter ifbm. klage over forskjellsbehandling.
- 03.12.2010: Brev fra Fylkesmannen i Oppland til Sivilombudsmannen – oversendelse av saksdokumenter.
- 18.04.2011: Brev fra Sivilombudsmannen til Geir Lae Solberg vedr. spørsmål om usaklig forskjellsbehandling i sak vedrørende fritidseiendom i Dovre kommune.
- 16.03.2012: Søknad fra Geir Lae Solberg til Dovre kommune om tilbygg på hytta «Heimshella» i Dovre kommune.
- 05.01.2013: Brev fra Geir Lae Solberg til Dovre kommune – endringsmelding til søknad om tilbygg på hytta «Heimshella» i Dovre kommune.
- 02.07.2013: Brev fra Dovre kommune til Dovrefjell nasjonalparkstyre – oversending av søknad til behandling etter verneforskriften for Fokstugu landskapsvernområde.
- 02.10.2013: E-post fra Dovre kommune til Geir Lae Solberg – informasjon om den videre saksgang.

- 12.12.2013: Møtebok for sak nr. 151-2013 i Dovrefjell nasjonalparkstyret
02.12.2013: Søknad fra Geir Lae Solberg, Drammen, om tilbygg til hytte i Fokstugu landskapsvernområde.
- 12.12.2013: E-post fra sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyret til Geir Lae Solberg – oversending av møtebok for sak nr. 151-2013.
- 13.12.2013: E-post fra Geir Lae Solberg – søknad om forlenging av klagefrist.
- 18.12.2013: E-post fra sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyret til medlemmene i nasjonalparkstyret - behandling av søknad om forlenging av klagefrist.
- 20.12.2013: E-post fra sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyret til Geir Lae Solberg – svar på søknad om forlenget klagefrist.
- 10.01.2014: E-post fra Geir Lae Solberg – anmodning om delegering av klagebehandling til Arbeidsutvalget i Dovrefjell nasjonalparkstyret.
- 16.01.2014: E-post fra Geir Lae Solberg – klage på vedtak i sak nr. 151-2013 i Dovrefjell nasjonalparkstyret 02.12.2013.
- 21.01.2014: E-post fra sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyret til Geir Lae Solberg – svar på anmodning om delegering av klagebehandling til Arbeidsutvalget.
- 21.01.2014: E-post fra Geir Lae Solberg – gjentatt anmodning om delegering av klagebehandling til Arbeidsutvalget i Dovrefjell nasjonalparkstyret.
- 22.01.2014: E-post fra sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyret til Geir Lae Solberg – svar på gjentatt anmodning om delegering av klagebehandling til Arbeidsutvalget.
- 26.02.2014: E-post fra Geir Lae Solberg til sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyret – tillegg til klage på vedtak i sak nr. 151-2013 i Dovrefjell nasjonalparkstyret 02.12.2013.
- 13.03.2014: Gudbrandsdølen Dagingen – Kunngjøring av regional plan for Rondane – Sølnekletten.
- Mars 2014: Hedmark fylkeskommune og Oppland fylkeskommune – Regional plan for Rondane – Sølnekletten.
- 03.07.2014: Særutskrift for sak nr. 20-2014 i Dovrefjell nasjonalparkstyret
23.06.2014: Klage fra Geir Lae Solberg, Drammen, på behandling av søknad om tilbygg til hytte i Fokstugu landskapsvernområde.
- 08.07.2014: Brev fra Fylkesmannen i Oppland til Klima- og miljødepartementet - Klage på dispensasjon til tilbygg av hytte i Fokstugu landskapsvernområde.

- 08.07.2014: E-post fra Dovre kommune til Fylkesmannen i Oppland og Oppland fylkeskommune – Oversendelse av søknad fra Geir Lae Solberg om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for tilbygg til hytte.
- 12.07.2014: E-post fra Geir Lae Solberg til Fylkesmannen i Oppland – Fylkesmannens brev av 8. juli 2014 – Klage på tillatelse til tilbygg på hytte i Fokstugu landskapsvernområde.
- 24.07.2014: E-post fra Fylkesmannen i Oppland til Geir Lae Solberg – Svar på e-post 12.07.2014 fra Geir Lae Solberg.
- 24.07.2014: E-post fra Geir Lae Solberg til Fylkesmannen i Oppland – Svar på e-post 24.07.2014 fra Fylkesmannen i Oppland.
- 31.07.2014: Møtebok for sak nr. 034-2014 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 25.07.2014: Klage fra fylkesmannen i Oppland på tillatelse for Geir Lae Solberg, Drammen, til å sette opp tilbygg til hytte i Fokstugu landskapsvernområde – anmodning om utsatt iverksetting.
- 05.08.2014: E-post fra Geir Lae Solberg til Fylkesmannen i Oppland – Anmodning om å trekke klage av 08.07.2014.
- 06.08.2014: E-post fra Dovrefjell nasjonalparkstyre til Geir Lae Solberg – Oppklarende opplysninger til e-post 05.08.2014 fra Geir Lae Solberg til Fylkesmannen i Oppland.
- 06.08.2014: E-post fra Geir Lae Solberg til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Svar på e-post 06.08.2014.
- 18.08.2014: E-post fra Geir Lae Solberg til Kommunal- og moderniseringsdepartementet vedr. anmodningen fra Fylkesmannen om utsatt iverksetting.
- 22.08.2014: Brev fra Fylkesmannen i Oppland til Klima- og miljødepartementet – Supplerende klage på dispensasjon til tilbygg av hytte i Fokstugu landskapsvernområde.
- 26.08.2014: E-post fra Geir Lae Solberg til Kommunal- og moderniseringsdepartementet - vedr. anmodningen fra Fylkesmannen om utsatt iverksetting.
- 26.08.2014: E-post fra Geir Lae Solberg til Fylkesmannen i Oppland vedr. supplerende klage fra Fylkesmannen.
- 14.09.2014: E-post fra Geir Lae Solberg til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Kommentarer til supplerende klage fra Fylkesmannen i Oppland 22.08.2014.
- 30.09.2014: Særutskrift for sak nr. 48-2014 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 29.09.2014:

Klage fra fylkesmannen i Oppland på tillatelse for Geir Lae Solberg, Drammen, til å sette opp tilbygg til hytte i Fokstugu landskapsvernområde.

- 02.03.2015: Brev fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet – Retningslinjer for vurdering av presedens i byggesaker etter naturmangfoldloven § 48.
- 21.05.2015: E-post fra Miljødirektoratet til Geir Lae Solberg – Behandling av klage – dispensasjon til oppføring av tilbygg på hytte i Fokstugu landskapsvernområde.
- 07.06.2015: E-post fra Geir Lae Solberg til Dovrefjell nasjonalparkstyre m/ vedlegg – Vedr. ny søknad om tilbygg til hytte i Fokstua landskapsvernområde.
- 20.06.2015: E-post fra Geir Lae Solberg til Dovrefjell nasjonalparkstyre m/ vedlegg – Ny søknad om tilbygg til hytte i Fokstua landskapsvernområde.

Det tas forbehold om Dovrefjell nasjonalparkstyre har mottatt og opplyst om alle relevante dokumenter i saken.

Opplysninger om søknaden

Geir Lae Solberg, Drammen, søker i e-post til Dovrefjell nasjonalparkstyre 07.06. og 20.06.2015 om at hans søknad av 16.03.2012 om tilbygg / mellombygg på 30 m2 til hytte i Fokstugu landskapsvernområde, blir behandlet på nytt.

Oppsummering av behandlingen av saken tidligere

Nærmere opplysninger om den tidligere behandlingen av saken går fram av sak nr. 151-2013 02.12.2013, sak nr. 20-2014 23.06.2014, sak nr. 34-2014 25.07.2014 og sak nr. 48-2014 29.09.2014 i Dovrefjell nasjonalparkstyre. Under følger en oppsummering og gjennomgang av behandlingen av saken tidligere:

- Geir Lae Solberg søkte Dovre kommune første gang 09.10.2008 om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel og fra verneforskriften for Fokstugu landskapsvernområde, til å bygge sammen hovedhytta på 71 m2 og uthuset på 21 m2, med et mellombygg på 30 m2, slik at bebygd areal ble til sammen 122 m2.
- Dovre kommune ga 24.03.2009 Geir Lae Solberg avslag på søknaden både etter plan- og bygningsloven (kommuneplanens arealdel) og verneforskriften.
- Direktoratet for naturforvaltning kom fram til at tiltaket er i strid med verneformålet, og opprettholdt den delen av vedtaket i Dovre kommune 24.03.2009 der det ikke ble gitt dispensasjon fra verneforskriften til å bygge et tilbygg / mellombygg på 30m2, og ga ikke Geir Lae Solberg dispensasjon til å bygge slik han søkte om 09.10.2008. I brevet fra Direktoratet for naturforvaltning går det fram at avgjørelsen var endelig, og kunne ikke påklages videre etter forvaltningslovens regler.
- Geir Lae Solberg søkte 16.03.2012 Dovre kommune på nytt om dispensasjon til å bygge sammen hytta på 71 m2 og uthuset på 21 m2 med et tilbygg / mellombygg på 30 m2, slik at bebygd areal ble tilsammen 122 m2.
- Dette er det samme som Solberg søkte om 09.10.2008. (I tillegg kommer en utedo på 2,7 m2, og et vedskur på 2,6 m2 som er satt opp som tilbygg til hytta etter 2008.)
- Solberg søkte på nytt på grunn av en forventning om at kommunestyret i Dovre i møte 19.03.2012 kom til å endre retningslinjene for fritidsboliger i LNF-områder, slik at rammen for bebygd areal ble endret fra 100 til 120 m2, der hovedhytta skulle være maksimalt 95 m2 og anneks skulle være maksimalt 25 m2.
- I søknaden ba Solberg om at søknaden ble behandlet når retningslinjene i arealdelen i kommuneplanen for Dovre, hadde blitt endret.

- Geir Lae Solberg sendte også 05.01.2013 en endringsmelding til Dovre kommune, der han som et alternativ 2 søkte om dispensasjon til å bygge sammen hytta på 71 m² og uthuset på 21 m² med et tilbygg / mellombygg på 48 m², slik at bebygd areal ble tilsammen 140 m². (I tillegg kommer utedo og vedskur.)
- Solberg sendte søknaden om alternativ 2 på grunn av en forventning om at kommunestyret i Dovre eventuelt kunne komme til å endre rammen for fritidsboliger i LNF-områder, fra 100 til 140 m².
- I endringsmeldingen ba Solberg om at søknaden om alternativ 2 ble lagt til grunn som søknad hvis rammen for bebygd areal ble endret fra 100 til 140 m².
- Verneforskriften for Fokstua landskapsvernområde som ble fastsatt ved Kronprinsregentens resolusjon 03.05.2002, har ikke blitt endret siden.
- Forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell som ble vedtatt av Dovrefjellrådet 08.02.2006 og godkjent av DN 05.06.2006, har ikke blitt endret eller revidert siden.
- Dovre kommune var forvaltningsmyndighet for Fokstugu landskapsvernområde fram til januar 2011. Miljøverndepartementet delegerte denne myndigheten til Dovrefjell nasjonalparkstyre 13.01.2011.
- Både søknaden av 16.03.2012 (mellombygg på 30 m²), og endringsmeldingen / søknaden av 05.01.2013 (mellombygg på 48 m²), krever dispensasjon fra verneforskriften / tillatelse fra nasjonalparkstyret.
- Miljøverndepartementet (MD) godkjente i brev 17.09.2013 regional plan for Rondane – Sølnekletten, med endringer i retningslinjene og plankartet.
- I Dovre kommune foretok MD bl.a. følgende endring i plankartet: Avgrensning av utviklingssone langs E6 mellom Dombås og Hjerkin.
- MD endret retningslinjene slik at det i denne utviklingssonen kan gis rom for tilbygg, uthus og anneks på eksisterende godkjente bebygde fritidseiendommer utenfor regulerte felt innenfor en øvre ramme på 120 m² bruksareal (BRA).
- Regional plan for Rondane – Sølnekletten var i desember 2013 ennå ikke ferdig utarbeidet av Oppland fylkeskommune.
- Hvilken betydning regional plan ville få for forvaltning av bl.a. Fokstugu landskapsvernområde var da foreløpig ikke avklart.
- Arealdelen i kommuneplanen for Dovre, som evt. skal følge opp retningslinjene i regional plan, var heller ikke revidert.
- Det var også behov for å avklare hvilken betydning evt. revidert arealdel kan få for forvaltning av bl.a. Fokstugu landskapsvernområde.
- Det var også behov for å avklare om regional plan og evt. revidert arealdel i kommuneplanen, ga grunnlag for å endre avgjørelsen / avslaget i brev 02.10.2009 fra DN om tilbygg / mellombygg på 30 m².
- Dovrefjell nasjonalparkstyre behandlet 02.12.2013 sak nr. 151-2013: Søknad fra Geir Lae Solberg, Drammen, om tilbygg til hytte i Fokstugu landskapsvernområde, og fattet følgende vedtak:

Søknaden fra Geir Lae Solberg av 16.03.2012, og endringsmeldingen / søknaden av 05.01.2013, står i samme rettsstilling som da Dovre kommune behandlet søknaden av 09.10.2008, og da klagesaken i forbindelse med denne søknaden ble behandlet av Dovre kommune og Direktoratet for naturforvaltning.

Det har ikke kommet fram nye opplysninger som tilsier at søknaden fra Geir Lae Solberg av 16.03.2012, og endringsmeldingen / søknaden av 05.01.2013, skal behandles av Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Søknaden av 16.03.2012 og endringsmeldingen / søknaden av 05.01.2013 fra Geir Lae Solberg, tas derfor ikke opp til videre behandling av Dovrefjell nasjonalparkstyre.

På bakgrunn av ny regional plan for Rondaneområdet kan det bli aktuelt å endre forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell.

- Geir Lae Solberg klagde i e-post 16.01.2014 på vedtaket i sak nr. 151-2013 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 02.12.2013.
- Oppland og Hedmark fylkeskommuner avsluttet i mars 2014 arbeidet med å innarbeide Miljøverndepartementets endringer i plandokumentet. Plandokumentet kan lastes ned fra Oppland fylkeskommunes nettsider: www.oppland.no/rondane-solnkletten
- Regional plan er utarbeidet med grunnlag i plan- og bygningsloven, men er ikke en juridisk bindende plan.
- I regional plan for Rondane – Sølkkletten, går det (s. 8) bl.a. fram følgende om områder vernet etter lov om naturmangfold:

Store deler av planområdet er vernet eller fredet etter lov om naturmangfold (tidligere naturvernloven). Dette gjelder spesielt Rondane Nord. I disse områdene gjelder særskilte verneforskrifter og forvaltningsplaner. Regional plan kan ikke gå ut over rammene i disse forskriftene, men kan gi råd om forvaltning innenfor forskriftenes rammer.

- I regional plan for Rondane – Sølkkletten, går det (s.15) bl.a. fram følgende om virkningene av planen:
Regionale planer for nasjonale villreinområder er planer utarbeidet etter plan- og bygningslovens bestemmelser (ny plandel trådte i kraft 1.juli 2009). Den regionale planen er en retningsgivende plan uten bindende arealplankart og juridiske bestemmelser. Rettslig bindende arealbruk for områdene blir fastlagt gjennom kommunenes arealplanlegging. (...)
Det er også behov for samordning med andre planer – nasjonalparker og landskapsvernområder og andre fylkes- og kommuneplaner.
Regional plan skal legges til grunn for regionale organers virksomhet og for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i regionen, jf. plan- og bygningsloven § 8-2.
- I Regional plan for Rondane – Sølkkletten går det i retningslinjene for utviklingssone (Rondane), sone 3 (s.73, jf. s. 72), fram:
Det kan gis rom for tilbygg, uthus og anneks på eksisterende godkjente bebygde fritidseiendommer utenfor regulerte innenfor en øvre ramme på 120 m² bruksareal (BRA).
- Dovrefjell nasjonalparkstyre behandlet klagen fra Geir Lae Solberg 23.06.2014 som sak nr. 20-2014, og fattet følgende vedtak:

Dovrefjell nasjonalparkstyre tar klagen til følge, og gir Geir Lae Solberg tillatelse etter forskrift for Fokstugu landskapsvernområde § 3 1.3.d) for et tilbygg/sammenbygg av eksisterende bygninger på tomte innenfor en ramme av inntil 120 kvadratmeter (BRA) totalt.

Nasjonalparkstyret legger som hovedbegrunnelse vekt på at i regional plan for Rondane er dette området vist som utviklingssone med egne retningslinjer som blant annet sier at det ikke kan bygges nye hytter, men at eksisterende hytter kan utvides til inntil 120 kvadratmeter (BRA). Regional plan ble vedtatt i fylkestinget 27.09.2011, og så endret av MD og endelig godkjent av departementet 19.09.2013 etter en omfattende politisk prosess. Styret mener dette må innebære at retningslinjene for utviklingssonen i regional plan skal gjelde i den aktuelle delen av Fokstugu landskapsvernområde.

Utviklingssonen er et geografisk begrenset område, og en sammenbygging og utvidelse av eksisterende hytte og uthus på en hyttetomt i fjellbjørkeskogen vil

ikke føre til negative konsekvenser for verneformålet som er knyttet til kultur- og seterlandskapet og geologiske forekomster og landskapsformer.

Tiltaket er så beskjedent at en nærmere vurdering etter naturmangfoldlovens §§ 8-12 ikke er relevant. Dog påpekes at i og med det ikke kan bygges nye hytter, vil tiltaket ikke ha presedens jf. § 10, utover de hytter som omfattes av utviklingssonen og samtidig ligger i dette LVO. Dette er en forutsatt og ønsket effekt av regional plan.

- Fylkesmannen klagde i brev 08.07.2014 på vedtaket i sak nr. 20-2014 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 23.06.2014. I brevet ba Fylkesmannen i Oppland også om at klagen gis oppsettende virkning, jf. forvaltningsloven § 42 første ledd fjerde punktum. Klagen er i sin helhet gjengitt i sak nr. 048-2014 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 29.09.2014.
- Dovrefjell nasjonalparkstyre besluttet 25.07.2014 i sak nr. 034-2014, at vedtaket i sak nr. 20-2014 ikke skal iverksettes før klagen fra Fylkesmannen i Oppland i brev av 08.07.2014 er avgjort, fordi det må foreligge endelig vedtak etter verneforskriften før det kan gis byggetillatelse.
- Fylkesmannen i Oppland sendte i brev 22.08.2014 en supplerende klage på vedtaket i sak nr. 20-2014 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 23.06.2014, der nasjonalparkstyret ga Geir Lae Solberg tillatelse til å sette opp tilbygg til hytte i Fokstugu landskapsvernområde. Den supplerende klagen er i sin helhet gjengitt i sak nr. 048-2014 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 29.09.2014.
- Dovrefjell nasjonalparkstyre behandlet klagen fra Fylkesmannen i Oppland som sak nr. 048-2014 29.09.2014, og fattet følgende vedtak:
Dovrefjell nasjonalparkstyre ser ikke at klagen fra Fylkesmannen i Oppland bringer fram nye momenter i saken. Vedtaket i sak nr. 020-2014 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 23.06.2014 opprettholdes.
- Miljødirektoratet behandlet klagen fra Fylkesmannen i Oppland i e-post / brev 21.05.2015 til Geir Lae Solberg. Brevet er her gjengitt i sin helhet:
Dovrefjell nasjonalparkstyre ga i møte 23. juni 2014 dispensasjon for tilbygg på hytte i Fokstugu landskapsvernområde. Vedtaket ble påklaget av Fylkesmannen i Oppland i brev av 8. juli 2014 og i brev av 22. august 2014. Styret behandlet klagen i møte 29. september 2014, men fant ikke grunn til å ta klagen til følge. Saken er oversendt Miljødirektoratet som foretar den endelige avgjørelsen i saken.

Miljødirektoratet er etter klagebehandling kommet til at klagen fra Fylkesmannen i Oppland på Dovrefjell nasjonalparkstyre sitt vedtak om dispensasjon til tilbygg har ført frem. Miljødirektoratet opphever derfor styret sitt vedtak og gir avslag til oppføring av tilbygg. Miljødirektoratet har i sin vurdering lagt avgjørende vekt på at en tillatelse i denne saken vil kunne gitt en uheldig presedensvirkning, både i omsøkte verneområde og kunne føre til økt press for utbygging i andre verneområder. Dette da eksisterende hytte allerede har tidsmessig standard, og behovet for tilbygget i all hovedsak knytter seg til funksjonalitet. Dette er et behov som de fleste vil kunne påberope seg og denne saken skiller seg således ikke ut fra andre byggesaker.

Saksgang

Geir Lae Solberg søkte i brev av 16. mars 2012, og i endringsmelding av 5. januar 2013 om tilbygg på hytten «Heimshella» i Fokstugu landskapsvernområde. Solberg ønsket å utvide hytten ved å plassere tilbygg mellom eksisterende hytte og anneks slik at hyttens totale areal etter utbygging ville blitt 120 m². Eksisterende hytte og uthus har et totalt areal på

90,55 m². Utvidelse til 120 m² var den grensen som var foreslått i retningslinjene for fritidsboliger i LNF- område i revidert kommuneplan. I endringsmeldingen søkte han om et alternativ 2 som innebar en utvidelse på 140 m² dersom rammen i kommuneplanen ble endret til det.

Søknaden ble avslått av Dovrefjell nasjonalparkstyre i møte 2. desember 2013. I avslaget blir det vist til at det ikke er avklart hvilken betydning regional plan eller kommuneplan vil ha for forvaltningen av landskapsvernområdet. Styret mente således at saken ikke sto i en annen stilling enn den gjorde da Solberg fikk avslag på tilsvarende søknad i 2008 og som ble stadfestet av Direktoratet for naturforvaltning i 2009.

Solberg påklaget styret sitt avslag i e-post av 16. januar 2014. I klagen fra Solberg fremgår det at styret sitt vedtak er mangelfullt da det ikke er foretatt en vurdering etter verneforskriften eller etter de nye føringene som er fastsatt i regional plan for utviklingssonene langs E6 fra Dombås til Hjerkinnsom som gir grunnlag for å utvide hytten til 120 m².

Styret behandlet klagen fra Solberg i møte 23. juni 2014. Styret tok klagen til Solberg til følge og ga dispensasjon etter verneforskriften § 3 punkt 1.3 bokstav d) til tilbygg. I styret sitt vedtak fremgår det at hovedbegrunnelsen for å gi dispensasjon er at i regional plan etter plan- og bygningsloven (pbl) ligger hytta i et område som er satt av til utviklingssone med egne retningslinjer om at nye hytter ikke kan etableres, men at eksisterende hytter kan utvides til inntil 120 m².

Fylkesmannen i Oppland påklaget styret sitt vedtak i brev av 8. juli 2014 og i supplerende brev til klagen 22. august 2014.

Styret behandlet klagen i møte 29. september 2014, men fant ikke grunn til å ta Fylkesmannen sin klage til følge.

Anførsler i klagen fra Fylkesmannen

I klagen vises det til at en tilsvarende søknad ble avslått av Dovre kommune i 2008 som da var forvaltningsmyndighet for verneområdet før styret overtok. Saken gikk den gang til Direktoratet for naturforvaltning som klagemyndighet og kommunen sitt avslag ble da opprettholdt. Fylkesmannen mener styret ikke kan revurdere eller overprøve avgjørelsen som ble tatt i 2009. Avslaget må etter Fylkesmannen sitt syn være et viktig grunnlag for forvaltningspraksisen for området.

Det vises til at hytta som ligger i en bjørkeskog er lite synlig og at den landskapsmessige påvirkningen er mindre enn i eksponerte områder. Dette var imidlertid også et moment som ble lagt til grunn da saken ble avslått i 2009.

Fylkesmannen viser til formålet med opprettelsen av Fokstugu landskapsvernområde der sammenhengen mellom de store sammenhengende og i det vesentlige urørte fjellområdene og høgfjellsøkosystemet i Dovrefjell og Rondane må tillegges vekt. Det må være av vesentlig betydning å beholde et tidligere og mye brukt og framtidig trekkområde for villrein mellom Dovrefjell/ Snøhetta og Rondane fri for bebyggelse. Søker har argumentert for at økt ferdsel som var en av grunnene for direktoratets sitt avslag i 2009 nå har falt bort da etablering av gang- og sykkelvei ca. 50 meter fra søkers hytte ble etablert etter avslaget i

2009. Til dette viser Fylkesmannen til at etablering av gang- og sykkelstien hadde som formål å sikre friluftslivet en trygg og sikker forbindelse over Dovrefjell parallelt med E6 samt å kanalisere ferdsel bort fra viktige villreinområder. Etablering av gang- og sykkelsti vil således ikke være sammenlignbart med omsøkte tiltak.

Direktoratet påpekte i sin avgjørelse at en hyttestørrelse som omsøkt var over vanlig forvaltningspraksis i verneområdene. Fylkesmannen kan ikke se at det har vært øvrige saker siden 2009 som skulle tilsi en endret praksis. En endret praksis med en utbygging opp til 120 m² vil ha en uheldig presedensvirkning og føre til en gradvis forringelse av verneområdet. Behovet for utvidelsen skyldes funksjonalitet, noe Fylkesmannen mener ikke er av en slik betydning at tillatelse bør gis vurdert opp mot verneverdiene og presedenshensyn.

Avslutningsvis viser Fylkesmannen til at regionalplan for villrein bare er retningsgivende, og at verneforskriftene er juridisk bindende og vil gå foran planer etter pbl.

Rettslig klageinteresse og klagefrist

Klagen er fremsatt innen klagefristen og Fylkesmannen har rettslig klageinteresse i saken, jf. naturmangfoldloven (nml.) § 62 tredje ledd.

Klageinstansen kan etter fvl. § 34 prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter. Klageinstansen kan videre selv treffe vedtak i saken eller oppheve vedtaket og sende det til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Miljødirektoratet sin vurdering av klagen

Fokstugu landskapsvernområde er opprettet med hjemmel i naturvernloven av 19. juni 1970 nr. 63 §§ 5 og 6. Naturvernloven ble 1. juli 2009 erstattet av nml. Etter nml. § 77 fastslås det at forskrifter i medhold av naturvernloven fortsatt gjelder inntil Kongen bestemmer annet.

En regional plan for villrein etter pbl. § 8-2 er bare retningsgivende for andre planer og vil ikke gjelde foran verneforskrifter etter nml. fastsatt ved kongelig resolusjon. Det samme gjelder for retningslinjer i LNF- områder fastsatt i kommuneplanens arealdel. Søknad om dispensasjon for oppføring av tilbygg skal derfor vurderes etter verneforskriften § 3 punkt 1.3 bokstav d).

Formålet med vern av Fokstugu landskapsvernområde er å ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart. Det er videre et mål å ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer.

I verneforskriftens § 3, pkt. 1.1 er det angitt at området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter. Det er blant annet forbud mot inngrep som oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, vegbygging, vassdragsregulering, osv. Etter verneforskriftens § 3 pkt. 1.3 bokstav d), åpnes det for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til ombygginger og tilbygg til

eksisterende bygninger. Avgjørelsen må tas på bakgrunn av bygningens størrelse, konsekvensene av byggingen i forhold til verneformålet, presedensvirkninger og føringer i forvaltningsplanen for området vurdert opp mot søkers behov.

Miljødirektoratet har ved behandling av saken lagt til grunn de dokumentene som følger saken, kart fra naturbase og artskart, jf. nml. § 8.

I følge søknaden til Solberg er eksisterende bygningsmasse på totalt 90,55 m² og det søkes om oppføring av et tilbygg som skal plasseres mellom eksisterende hytte og anneks slik at den totale bygningsmasse etter utvidelse vil være på 120 m², noe som utgjør en utvidelse på 29,45 m² (33%). Behovet for utvidelsen er et ønske om å få en bedre funksjonalitet på

hytteeiendommen.

Verken forvaltningsplanen eller kongelig resolusjon gir retningslinjer for hvor store utvidelser som kan tillates i området. Klima- og miljødepartementet behandlet nylig en lignende søknad i sak 13/2794 i Gåsvatnan landskapsvernområde hvor en søknad om et tilbygg på en hytte fra 80 m² til 100 m² ble avslått. Departementet sa likevel i samme sak at: «Terskelen for å gi dispensasjon til tilbygg til eksisterende hytter slik at disse kan oppgraderes til tidsmessig standard, skal ligge lavere enn for å gi dispensasjon til nybygg.» Videre uttalte departementet på generelt grunnlag at utvidelser på 20 m²

eller 25 % i seg selv ikke nødvendigvis må anses å være i strid med verneformålet. En utvidelse som omsøkt til 120 m² vil imidlertid i stor grad overskride maksimalt tillatt bebyggt areal som man vanligvis tillater i landskapsvernområder.

Solberg fikk i sak 2009/4390 tillatelse av Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet) til å legge inn vann og anlegge tett tank for avløp fra eksisterende hytte slik at hytten skulle få en tidsmessig standard. Det nå omsøkte tilbygget skal ifølge tegningene romme en dagligstue/ oppholdsrom. I eksisterende anneks har Solberg innredet bad, badstue og teknisk rom. Miljødirektoratet kan ikke se at tilbygget er nødvendig i forhold til å oppgradere fritidsboligen til tidsmessig standard, da Solberg allerede har fått tillatelse til dette gjennom tidligere gitte dispensasjoner.

Innenfor Fokstugu landskapsvernområde er det, ifølge Dovre kommune, om lag 40 fritidsboliger og setre. De fleste fritidsboligene har et totalt areal på under 100 m² fordelt på inntil tre hus, der flere av hovedhyttene har en maksimal størrelse på ca. 65 m². Omsøkte hytte vil da bli minst 55 m² større enn de fleste andre fritidsboligene i området. Tilbygget har som formål å bedre funksjonaliteten på eiendommen, noe som er et formål som veldig mange vil kunne påberope seg. Vi finner derfor at presedensvirkningen ved å gi en tillatelse i denne saken er stor.

Kommuneplanen for Dovre har en grense på utvidelse for fritidsboliger utenfor regulerte områder på inntil 120 m² fordelt på inntil tre bygg. I verneområdene er det normalt en mer restriktiv praksis enn det er utenfor, noe som tilsier at eksisterende bygningsmasse på eiendommen til Solberg allerede er over det som bør tillates i et verneområde.

Når det gjelder regional plan for området så er denne planen bare retningsgivende, ikke juridisk bindende, jf. pbl. § 8-2. En ny plan etter pbl. vil heller ikke sette til side bestemmelser i et vernevedtak som er vedtatt av Kongen i statsråd. En kommuneplan gjelder også for et verneområde, men verneforskriftene for et verneområde vil gjelde foran bestemmelser satt i en kommuneplan. Dette innebærer at regional plan eller kommuneplan ikke kan legges til grunn for vedtak som går utover verneforskriftene eller forvaltningspraksis i medhold av disse.

Dovre kommune har nylig endret sine byggegrenser i kommuneplanen som blir lagt til grunn i saker etter pbl. Praksisen i Fokstugu landskapsvernområde har ikke endret seg siden forrige klagebehandling der direktoratet som klageinstans stadfestet kommunen sitt vedtak i 2009. Miljødirektoratet finner heller ikke grunn til å endre denne praksisen. Miljødirektoratet er enig med Fylkesmannen i at etableringen av gang- og sykkelvei heller ikke er et forhold som skulle tilsi at praksisen siden 2009 bør endres av den grunn.

Miljødirektoratet oppfordrer styret til å innarbeide retningslinjer for ombygginger og tilbygg i revideringen av ny forvaltningsplan for området. Ved utarbeidelsen av retningslinjene må styret foreta en vurdering i forhold til hvor store utvidelser som kan tillates i tråd med verneformålet og praksis ellers.

Solberg har i brev av 16. januar 2014 referert til en dom fra Agder lagmannsrett. Dommen omhandler en sak etter plan- og bygningsloven og tolkningen av kravet til «særlige grunner» etter dispensasjonsbestemmelsen i plan- og bygningsloven § 7 (gammel plan- og bygningslov). Dommen vil ikke ha betydning for områder som er vernet etter naturvernloven eller naturmangfoldloven, da nye eller reviderte planer etter plan- og bygningsloven ikke har rettsvirkning foran vernevedtak. Miljødirektoratet er etter dette kommet til at klagen fra Fylkesmannen tas til følge.

Vedtak

Dovrefjell nasjonalparkstyre sitt vedtak av 23. juni 2014 oppheves, og det gis avslag på søknad om dispensasjon til oppføring av tilbygg etter verneforskriften for Fokstugu landskapsvernområde § 3 punkt 1.3 bokstav d).

Miljødirektoratet sitt vedtak er endelig og kan ikke påklages videre etter forvaltningsloven.

Nærmere om nåværende søknad

Geir Lae Solberg, Drammen, søker i e-post til Dovrefjell nasjonalparkstyre 07.06. og 20.06.2015 om at hans søknad av 16.03.2012 om tilbygg / mellombygg på 30 m² til hytte i Fokstugu landskapsvernområde, blir behandlet på nytt.

Bilde 1: Hytta og uthuset til Geir Lae Solberg i Fokstugu landskapsvernområde.

I e-posten 07.06.2015 skriver Geir Lae Solberg:

Det vises til søknad av 16.03.2012 og 01.05 2013 med nødvendige tillegg oversendt Nasjonalparkstyret 02.07.2013. Som kjent har tidligere søknad vært gjennom en omfattende prosess og jeg forutsetter at verneområdestyret har all nødvendig dokumentasjon fra 2006 og frem til i dag.

Som kjent er det formelt ingen ting i veien for at tiltakshaver sender en ny søknad etter å ha fått endelig avslag. I denne saken har verneområdestyret to ganger tidligere vedtatt å gi dispensasjon. Saken ble påklaget av fylkesmannen til departementet som gjennom et delegasjonsvedtak oversendte saken for endelig avgjørelse til Miljødirektoratet. Miljødirektoratet tok innsigelsen fra Fylkesmannen i Oppland til følge og opphevet verneområde styrets vedtak.

Nye retningslinjer fra departementet vil gi grunnlag for ny behandling. Som det fremgår av mail fra statssekretær Lunde i Klima- og miljødepartementet av 5. juni som følger vedlagt, vil det komme nye retningslinjer og krav til Miljødirektoratets håndtering av vedtak i vernestyrene og også Fylkesmennes vurdering av å fremme klager /innsigelser på vedtak i vernestyrene. Disse vil i følge Lunde foreligge innen en ukes tid.

Dette er forhold som krever ny behandling av min søknad og jeg ber om at verneområdestyret fatter vedtak i tråd med tidligere vedtak om å gi dispensasjon. Jeg ser av møtekalenderen til verneområdestyret at det finner sted et styremøte allerede 11. juni, og ber om at det på dette møtet fattes vedtak om at saken kan behandles elektronisk dvs. pr mail når retningslinjene fra departementet foreligger. Grunnen til at jeg ber om at saken behandles elektronisk dvs. pr. mail er at neste styremøte er så sent som 28. september 2015. En så sen avgjørelse vil medføre at eventuell bygging blir utsatt med et år til.

Statssekretær Lars Andreas Lunde i Klima- og miljødepartementet skrev i e-post til Geir Lae Solberg 04.06.2015, bl.a.:

Forholdet mellom regionalplan etter plan- og bygningsloven og verneforskriften etter naturmangfoldloven:

Regional plan for Dovrefjellområde gjelder for alt areal innenfor denne regionen, både innenfor og utenfor verneområdene. Alle tiltak innenfor planområdet må være i tråd med regionalplanen. Dette er etter hva jeg forstår uproblematisk i ditt tilfelle, siden din utbygging ligger innenfor den gjeldende regionalplan. Siden din hytte ligger innenfor et verneområde må det imidlertid også i henhold til verneforskriften gis dispensasjon fra byggeforbudet i verneområder. Denne dispensasjonen gis av verneområdestyret. Det er altså ikke tilstrekkelig at tiltaket er innenfor regionalplan. Dette fremgår også uttrykkelig av den regionale planen pkt. 5.2. Det må også gis dispensasjon fra byggeforbudet i henhold til verneforskriften. Dette er en selvstendig vurdering, uavhengig av regionalplan, og det er ingen automatikk i at så lenge tiltaket er i henhold til regionalplan skal det gis dispensasjon etter verneforskriften. Det kan også være ulike hensyn som skal ivaretas i regionalplan og i verneforskriften. Hvilke hensyn som skal ivaretas gjennom verneforskriften fremgår av forskriftens formålsbestemmelse. Vurdering av dispensasjoner i verneområder skal vurderes opp mot verneformålet. Forholdet mellom regionalplan og verneforskrift er derfor avklart.

Delegasjon av myndighet i klagesaker:

I budsjettproposisjonen for 2015 (Prop. 1 S (2014-2015)) ble behandlingen av klagesaker på vedtak i verneområdestyrene foreslått flyttet fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet. Dette fikk Stortingets samtykke. Bakgrunnen for dette vedtaket var en forvaltningsrevisjon fra Riksrevisjonen der den tidligere saksgangen med behandling i departementet ble kritisert. Riksrevisjonen påpekte at den tidligere saksgangen i realiteten innebar behandling i tre instanser: Først i verneområdestyret eller Fylkesmannen (førsteinstans), deretter i Miljødirektoratet som uttalte seg om klagen før endelig behandling i Klima- og miljødepartementet. Dette førte både til økt bruk av ressurser, og ikke minst til lengre saksbehandlingstid. At klagesaker i all hovedsak behandles i direktoratene, er ellers i samsvar med etablert forvaltningspolitikk.

Miljødirektoratet behandlet altså klagesakene også tidligere, men det var da Klima- og miljødepartementet som traff den endelige beslutningen. Også etter delegeringen av beslutningsmyndigheten til Miljødirektoratet, vil det være mulig for Klima- og miljødepartementet i særlige tilfeller å omgjøre beslutningen i direktoratet. Klagen på din sak lå til behandling for uttalelse i Miljødirektoratet da delegeringen trådte i kraft. I likhet med alle saker som fortsatt lå til behandling i direktoratet, ble den liggende der etter at delegeringen trådte i kraft, men da for endelig beslutning og ikke uttalelse til departementet. Departementet besluttet å la alle saker som lå til behandling i direktoratet bli liggende der for sluttbehandling. De fleste av sakene som var oversendt departementet på delegeringstidspunktet ble for øvrig overført til direktoratet for endelig vedtak. Siden saken gjelder dispensasjon fra byggeforbudet i verneområder i henhold til verneforskrift med hjemmel i naturmangfoldloven, hører denne saken fullt ut hjemme i Klima- og miljødepartementet, som forvalter naturmangfoldloven, og ikke Kommunal- og moderniseringsdepartementet, som forvalter plan- og bygningsloven. Forholdet mellom

regionalplan med hjemmel i plan- og bygningsloven og verneforskrift med hjemmel i naturmangfoldloven, er omtalt ovenfor.

Lista lavere for dispensasjon:

I forbindelse med delegeringen sendte Klima- og miljødepartementet et brev til Miljødirektoratet med retningslinjer for vurdering av presedens i byggesaker etter naturmangfoldloven § 48. Din sak gjaldt riktignok dispensasjon etter verneforskriften, og ikke naturmangfoldloven § 48, men de politiske føringene er overførbare også til slike saker. En stor del av klagesakene knyttet til dispensasjonssøknadene etter naturmangfoldloven § 48 gjelder byggesaker i landskapsvernområder og nasjonalparker. I byggesaker vil det ofte være en problemstilling at tiltaket isolert sett ikke er særlig problematisk, men at samlet effekt av flere tilsvarende tiltak vil redusere verneverdiene. Presedenshensyn har derfor ofte vært avslagsgrunn både i førsteinstans og hos klageinstansen i byggesaker i verneområder. Samtidig har disse vurderingene ofte vært opplevd som krevende. I forbindelse med overføringen av klagesakene, ønsket departementet å skissere en tilnærming for vurdering av presedens i byggesaker.

Vi slo her fast følgende kriterier som jeg mener senket lista for at saker lignende din sak kan få dispensasjon:

- 1) Presedensvurderingen bør være så konkret som mulig. Presedensfaren skal være reell og ikke hypotetisk
- 2) Det skal være lettere å få byggetillatelse i et landskapsvernområde enn i nasjonalparker og naturreservat.
- 3) Terskelen for å gi dispensasjon til tilbygg til eksisterende hytter slik at disse kan oppgraderes til tidsmessig standard, skal ligge lavere enn for å gi dispensasjon til nybygg.
- 4) I en bred skjønnsmessig vurdering bør klagemyndigheten legge vekt på nasjonalpark- eller verneområdestyrets syn. Hvis vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt og styret har foretatt en begrunnet avveining basert på lokalt skjønn og lokalkunnskap, bør klagemyndigheten vise tilbakeholdenhet med å overprøve dette skjønnen.

Statssekretær Lars Andreas Lunde i Klima- og miljødepartementet skrev videre i e-post til Geir Lae Solberg 05.06.2015:

Det er vanskelig for departementet å gi noen konkrete råd om hva du bør gjøre, men jeg vil informere deg om at vi arbeider med et nytt brev til forvaltningen om bl.a. håndtering av klagesaker og tilbakeholdenhet både når det gjelder Miljødirektoratets overprøving av vedtak, og når det gjelder Fylkesmannens vurdering av å fremme klager på vedtak i verneområdestyrene. Dette som en del av regjeringens oppfylging av satsingsområdet i Sundvolden-erklæringen om å styrke lokaldemokratiet. På generelt grunnlag kan jeg opplyse om at det formelt ikke er noe i veien for at en tiltakshaver, etter å ha fått avslag, velger å sende en ny søknad.

Normalt vil dette være lite hensiktsmessig med mindre det har kommet nye forhold i saken. Men hvis det har kommet nye forhold, eksempelvis nye retningslinjer fra departementet, så vil dette kunne gi grunnlag for ny behandling.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Verneforskrift for Fokstugu landskapsvernområde av 3. mai 2002.
- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, vedtatt 8. februar 2006.
- Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014.
- Retningslinjer for vurdering av presedens i byggesaker etter naturmangfoldloven § 48, gitt i brev fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet 02.03.2015, og oversendt fra Miljødirektoratet til forvaltningsstyrene for verneområder og fylkesmennene i brev av 07.04.2015.
- Retningslinjer for vurdering av klagesaker knyttet til verneområder underlagt lokal forvaltning, gitt i brev av 15.06.2015 fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet og fylkesmennene.

Formålet med Fokstugu landskapsvernområde er å:

- Ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskapet med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart.
- Ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer.

Jf. verneforskriften § 2.

Et viktig formål med Fokstugu landskapsvernområde er også å ivareta sammenhengen mellom de store sammenhengende og i det vesentlige urørte fjellområdene og høgfjellsøkosystemene på Dovrefjell og i Rondane. Det er bl.a. viktig å ta vare på et tidligere mye brukt og framtidig mulig trekkområde for villrein mellom Dovrefjell og Rondane.

Fokstugu landskapsvernområde er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, jf. § 3, pkt. 1.1. Det er forbud mot bl.a. oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger m.m., men forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bl.a. ombygginger og tilbygg til eksisterende bygninger, jf. pkt. 1.3 d.

Søknaden om tillatelse til oppføring av et tilbygg / mellombygg på 30 m² skal derfor behandles etter verneforskriften § 3 pkt. 1.3 d.

I forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell går det fram at denne delen av Fokstugu landskapsvernområde er en såkalt brukssone (sone 05-S). Brukssonene er områder hvor hensynet til verneverdiene tilsier en videreutvikling av landbruks-tilknyttede næringer inklusive småskala reiseliv (se s. 46 i forvaltningsplanen).

I forvaltningsplanen er det (s. 46) gitt retningslinjer for nybygg i landbruksnæring i brukssonene i landskapsvernområdene, men det er ikke gitt retningslinjer for tilbygg til hytter i disse brukssonene.

I forvaltningsplanen (s. 89) går det fram at det er et mål å holde omfanget av byggevirksomhet i verneområdene på et lavt nivå. Når det gjelder ombygging / utvidelse går det (s. 89) bl.a. fram:

Tilbygg, ombygginger, utvidelser eller andre tiltak som medfører endringer i størrelse, utseende eller funksjon, er ikke å forstå som vedlikehold. Tiltak som

kan medføre økt overnattingskapasitet, endret ferdselsmønster i området eller funksjonsendring, krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Eventuelle søknader om ombygginger / utvidelser må vurderes i forhold til verneformålet.

Forvaltningsplanen gir ingen konkrete retningslinjer for hvor store utvidelser som kan tillates.

I retningslinjene for bygninger i landskapsvernområdene og biotopvernområdene (s. 90), går det bl.a. fram:

Det skal gjennomføres en strengere dispensasjonspraksis i sone uten tilrettelegging og inngrep enn i brukssonene.

Dette gjelder som tidligere nevnt primært landbrukstilknyttede næringer inklusive småskala reiseliv.

I retningslinjene i forvaltningsplanen for bygninger i verneområdene (s. 90), går det bl.a. også fram:

Tiltak skal gjennomføres i tråd med tradisjonell byggeskikk i området. Det skal nyttes materialer og farger som ikke skiller seg ut fra omgivelsene.

I retningslinjene for vurdering av presedens i byggesaker etter naturmangfoldloven § 48, gitt i brev fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet 02.03.2015, går det bl.a. fram:

I byggesaker vil det ofte være en problemstilling at tiltaket isolert sett ikke er særlig problematisk, men at samlet effekt av flere tilsvarende tiltak vil redusere verneverdiene.

Også ved enkeltsaker som gjelder små tiltak, må det ses hen til presedens-virkningene ved at andre kan få dispensasjon til tilsvarende tiltak. Dette følger ikke minst av kravene til likebehandling. Presedensvirkninger avhenger for det første av sannsynligheten for at andre vil søke om dispensasjon til tilsvarende tiltak og for det andre av konsekvensene for verneverdiene og verneformålet av at det blir gitt dispensasjon til tilsvarende tiltak. Presedensvirkninger er derfor relevante både ved vurderingen av om vilkårene i § 48 er oppfylt og ved den brede skjønsmessige vurderingen av om man bør gi dispensasjon. (...)

Presedensvurderingen bør være så konkret som mulig. Presedensfaren skal være reell og ikke hypotetisk. En konkret presedensvurdering vil bidra til likebehandling og ivareta hensynet til rimelighet. Dette vil øke forståelsen for verneforvaltningen.

Vurderingen av presedensvirkninger knytter seg for det første til sannsynligheten for at lignende tiltak vil fremmes i fremtiden. Dette avhenger primært av antall saker hvor likebehandling tilsier at dispensasjon vil måtte gis. Sannsynligheten varierer på en skala fra lite sannsynlig til svært sannsynlig. For det andre knytter vurderingen seg til konsekvensene for verneområdet av at de lignende sakene får samme utfall. Disse konsekvensene varierer på en skala fra lite alvorlige til svært alvorlige.

Momenter ved vurdering av sannsynlighet for at et vedtak vil skape presedens vil blant annet kunne være hvor mange andre hytter det er i verneområdet som vil kunne søke om samme tiltak, om det er spesielle forhold knyttet til saken som tilsier at den kan

særbehandles og om tiltakstypen er behandlet i forvaltningsplan med klar avgrensning av hva som kan tillates.

Momenter ved vurdering av hvilke konsekvenser det kan få om vedtaket danner presedens, vil blant annet kunne omfatte hva slags vernekategori det er tale om (det vil gjennomgående være mer alvorlige konsekvenser ved økt bygningsmasse i nasjonalparker enn i landskapsvernområder), hva slags verneformål det er tale om (i noen områder er verneformålet knyttet til å bevare urørte og villmarkspregede områder) og hvor stort/omfattende tiltaket er.

I retningslinjene for vurdering av presedens i byggesaker etter naturmangfoldloven § 48, gitt i brev fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet 02.03.2015, er det også gitt en nærmere redegjørelse for momenter som er aktuelle ved vurdering av presedens. Det vises derfor dette brevet.

I retningslinjer for vurdering av klagesaker knyttet til verneområder underlagt lokal forvaltning, gitt i brev av 15.06.2015 fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet og fylkesmennene, går det fram at brevet av 02.03.2015 også kan legges til grunn også ved behandling av byggesaker etter tillatelsesbestemmelsene i verneforskrifter og ved behandling av andre saker enn byggesaker, så langt det passer.

I brevet av 15.06.2015 fra Klima- og miljødepartementet går det bl.a. fram:

Departementet vil særlig fremheve at når det vurderes å avslå søknader med henvisning til vektlegging av presedenshensyn, så skal presedensvurderingen være mest mulig konkret jf. de ulike momentene som er nevnt i brevet 2. mars 2015.

Presedensvurderingen bør være knyttet til det aktuelle verneområde med eventuelle omkringliggende verneområder. Departementet vil også særlig vise til føringene i brevet 2. mars 2015 om at det i utgangspunktet skal legges mindre vekt på presedenshensyn i landskapsvernområder enn i nasjonalparker og naturreservater. Dette fordi det i landskapsvernområder generelt kan tillates flere tiltak enn i de øvrige vernekategoriene, slik at terskelen for å si nei begrunnet i presedenshensyn skal ligge høyere.

Departementet vil også fremheve at det skal legges mindre vekt på presedenshensyn ved vurdering av tilbygg enn ved nybygg, ettersom landskapspåvirkningen av tilbygg gjennomgående er mer beskjeden enn ved nybygg.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

- § 8 kunnskapsgrunnlaget,
- § 9 føre-var-prinsippet,
- § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,
- § 11 kostnadene ved miljøforringelse,
- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurderinger

Dovrefjell nasjonalparkstyre kan med hjemmel i verneforskriften for Fokstugu landskapsvernområde gi tillatelse til bl.a. ombygginger og tilbygg til eksisterende bygninger, jf. pkt. 1.3 d. Dette er en kan-bestemmelse som innebærer at forvaltningsmyndigheten skal foreta en konkret vurdering om det kan gis tillatelse.

Søknaden om tilbygg / mellombygg må vurderes i forhold til formålet med opprettelsen av Fokstugu landskapsvernområde, som bl.a. er å ivareta sammenhengen mellom de store sammenhengende og stort sett urørte fjellområdene og høgfjellsøkosystemene på Dovrefjell og i Rondane.

Å bevare trekkmulighetene for villreinen mellom Dovrefjell og Rondane er også et viktig formål med opprettelsen av Fokstugu landskapsvernområde, og det er viktig å ikke redusere framtidige trekkmuligheter for villreinen ytterligere.

Trekkmulighetene mellom Dovrefjell og Rondane er tema i både regional plan for Dovrefjell og Rondane-Sølnkletten, og det er vist til at verneområdene ved Fokstua, inkludert Fokstugu landskapsvernområde, skal ivareta dette hensynet.

Verken kongelig resolusjon, verneforskriften eller forvaltningsplanen gir retningslinjer for hvor store utvidelser av hytter som kan tillates i Fokstugu landskapsvernområde.

Bebygd areal på hytteeiendommen til Geir Lae Solberg er på ca. 98,0 m² (hytte 71,2 m², uthus 21,5 m², utedo 2,7 m² og vedskur 2,6 m²). Det tas forbehold om arealene er helt riktige. Et tilbygg / mellombygg på 30 m² medfører at bebygd areal blir på ca. 128 m² minus ev. yttervegger som rives.

Landskapet i Fokstugu landskapsvernområde er vernet, og det er ikke i samsvar med verneformålet å tillate tilbygg / mellombygg som medfører store bygningsenheter.

Hytta ligger inne i bjørkeskog og er lite synlig om sommeren og høsten når det er løv på trærne. En utvidelse av hytta vil derfor påvirke landskapet på stedet mindre enn i mer åpne og utsatte områder.

Et tilbygg / mellombygg på 30 m² medfører at hytta blir en stor samlet bygningsenhet, og over det som bør tillates i landskapsvernområdet. Selv om hytta ligger i tett bjørkeskog, kan det ikke sies å være i samsvar med formålet til landskapsvernområdet,

En utvidelse av hytta til ca. 128 m² overskrider også det som vanligvis er tillatt i landskapsvernområdene på Dovrefjell.

Det ligger mange spredt bebygde fritidseiendommer på begge sider av E6 og jernbanen over Dovrefjell. Innenfor Fokstugu landskapsvernområde, som ligger på begge sider av E6 og jernbanen, er det i følge Dovre kommune om lag 40 fritidsboliger og setrer. De fleste fritidsboligene har et totalt areal på under 100 m² fordelt på inntil tre hus, der flere av hovedhyttene har en maksimal størrelse på ca. 65 m².

Mellombygget på 30 m² som Geir Lae Solberg søker om nå, vil føre til at hytta vil få et bebygd areal på ca. 128 m², dvs. 60-65 m² større enn de fleste andre hyttene i landskapsvernområdet.

En tillatelse til tiltaket kan derfor skape presedens i forhold til andre sammenlignbare saker. En endret praksis med en utbygging av hytta opp til ca. 128 m² kan derfor få en uheldig presedensvirkning, og kan føre til en gradvis forringelse av verneområdet.

Det er også feil å fastsette et nytt prinsipp for bygging (arealgrenser) i Fokstugu landskapsvernområde gjennom behandlingen av en enkeltsak. Arealgrenser av slik prinsipiell karakter, bør fastsettes gjennom revisjon av forvaltningsplanen.

I vurderingen av om tillatelse kan gis, vil også behovet for tiltaket og hensynet til søkeren ha betydning. Størrelsen på hytta og uthuset er i den sammenheng relevant.

Geir Lae Solberg har tidligere fått dispensasjon til å legge inn vann og anlegge tett tank for at den nåværende hytta skulle få en tidsmessig standard. I nåværende anneks har Solberg innredet bad, badstue og teknisk rom. I det omsøkte tilbygget / mellombygget skal det i følge tegningene være en dagligstue / oppholdsrom. Tilbygget / mellombygget er derfor ikke nødvendig for å oppgradere hytta til en tidsmessig standard. Det har Solberg allerede fått tillatelse til gjennom tidligere gitte dispensasjoner.

Søker ønsker å bygge sammen hytta og uthuset med et mellombygg, pga. funksjonalitet. Dette hensynet er ikke av en så stor betydning, vurdert opp mot verneformål, påvirkningen av verneverdiene og presedenshensyn, at tillatelse bør gis. Søkers ønske om bedre plass og mulighet til opphold på hytta over lengre perioder, er ikke nok til å utgjøre et «særlig tilfelle».

Behovet for mellombygget mellom hytta og uthuset pga. et ønske om bedre funksjonalitet, er et formål som veldig mange vil kunne påberope seg. Presedensvirkningen ved å gi tillatelse i denne saken, er derfor stor.

Dovrefjell nasjonalparkstyre har i sak nr. 151-2013 og 20-2014 fattet to helt motstridende vedtak i denne saken. Nasjonalparkstyret oppfordres derfor til å diskutere saken på nytt, og bli enige om hva som er riktig vedtak i saken.

Saken legges derfor fram uten forslag til vedtak.

Hvis nasjonalparkstyret går inn for å avslå søknaden, er det ikke nødvendig å vurdere prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, nærmere, i og med at det da blir fattet et vedtak som ikke berører naturmangfoldet.

Forholdet til annet lovverk

I tillegg til tillatelsen / dispensasjonen fra Dovrefjell nasjonalparkstyre kan det også være nødvendig å innhente tillatelse fra andre myndigheter og / eller tillatelse fra grunneier. De fleste tillatelsene eller dispensasjonene til motorferdsel i verneområder, må også ha tillatelse eller dispensasjon etter lov om motorferdsel i utmark og på vassdrag. Det er de enkelte kommunene som gir tillatelser eller dispensasjoner etter motorferdselloven. Det er også nødvendig med tillatelse fra grunneier til motorferdsel i utmark og på vassdrag.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen stiles til Miljødirektoratet men sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Adgang til å kreve utsatt iverksetting av vedtaket (i byggesaker)

Det er adgang til å be om utsatt iverksetting av vedtaket dersom saken gjelder flere parter, og gjennomføring av tiltaket før eventuell klagebehandling medfører skade for den/de parten(e)

som har klaget. Andre med rettslig klageinteresse, som har klaget på vedtaket, kan også be om utsatt iverksetting av vedtaket.

Kopi til

- Miljødirektoratet
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Fylkesmannen i Oppland
- Dovre kommune
- Geir Lae Solberg